

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра іноземних мов природничих факультетів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ Майя Ніколаєва

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стародавні мови: латина

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Спеціальність: **032 Історія та археологія**

Факультет історії та філософії

2021 – 2024

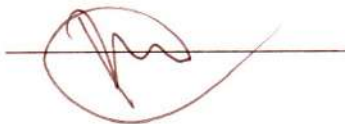
Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни “Стародавні мови: латина”.

Розробники: Миронова Л. А., старший викладач кафедри іноземних мов природничих факультетів; Ульянова В. О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов природничих факультетів.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов природничих факультетів

Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

Неклесова В. Ю.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від “31” серпня 2021 р.

Голова НМК

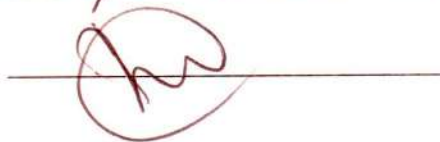

Телецька Т. В.

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов природничих факультетів

Протокол № 1 від “25” серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

(Неклесова В. Ю.)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов природничих факультетів

Протокол № від “ ” 20 р.

Завідувач кафедри

(_____)

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни “Латинська мова” (за ОПП 2021 року). Зміни затверджено на засіданні кафедри іноземної мови природничих факультетів, протокол № 1 від 25.08. 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 змістових модулів – 2/2	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність 032 Історія та археологія Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	2-й
		<i>Практичні</i>	
		30 год.	8 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	82 год.
		Форма підсумкового контролю: залік/залік	

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		го	л	п/с	лаб		ср	го	л	п/с
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Фонетика. Частини мови: іменник, прикметник, дієслово.										
Тема 1. Історія розвитку та фонетика латинської мови.	8		2		6	8				8
Тема 2. Частини мови. Іменник.	6		2		4	8		2		6
Тема 3. Іменники I відміни.	6		2		4	6				6
Тема 4. Дієслово в системі мови.	6		2		4	6		2		6
Тема 5. Теперішній час дійсного способу активного стану.	6		2		4	8				6
Тема 6. Іменники другої відміни. Прикметники першої групи.	6		2		4	6				6
Періодичний контроль за змістовим модулем 1.	2		2			1		1		
Разом за змістовим модулем 1.	40		14		26	43		5		38

Змістовий модуль 2. Граматика та морфологія латинської мови.
Система інфекта. Система перфекта.

Тема 7. Пасивний стан латинських дієслів.	6		2		4	6				6
---	---	--	---	--	---	---	--	--	--	---

Тема 8. Минулий та майбутній часи недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів.	6	2	4	6			6
Тема 9. Іменники III відміни.	8	2	6	6			6
Тема 10. Прикметники другої групи. Іменники четвертої та п'ятої відмін.	8	2	6	8			8
Тема 11. Чотири основні форми та три основи дієслова.	8	2	6	6			6
Тема 12. Часи системи перфекта.	6	2	4	8		2	6
Тема 13. Пасивний стан часів системи перфекта.	6	2	4	6			6
Періодичний контроль за змістовим модулем 2. Підсумкове заняття.	2	2		1		1	
Разом за змістовим модулем 2.	50	16	34	47		3	44
Усього годин	90	30	60	90		8	82

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна	заочна
	Змістовий модуль 1. Фонетика. Частина мови: іменник, прикметник, дієслово.		
1.	Тема 1. Латинська мова – важлива програмна дисципліна для студентів-істориків вищої школи України. Виникнення та періодизація латинської мови. Історія розвитку латинської мови. Характеристика латинської мови як	2	

	складової частини індоєвропейської мовної сім'ї. Латинський алфавіт. Класифікація звуків. Кількість голосних і приголосних їх фонетична вимова. Вивчення буквосполучень приголосних та голосних. Особливості вимови дифтонгів. Довгота і короткість складів. Постановка наголосу. Читати слова, дотримуючись правил вимови : впр. 2, 3 на стор.28, підр. Сторчової Т.В.		
2.	Тема 2. Частина мови. Іменник. Загальна характеристика іменника. Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна. Розподіл іменників за п'ятьма відмінами. Запис іменника у словнику. Скорочені позначення роду, числа та відмінків. Визначення основи іменника. Виконати тренувальні вправи на визначення відміни та основи іменників: впр. 1 стор. 39 підр. Сторчової Т.В.	2	2
3.	Тема 3. Іменники I відміни. Основні ознаки іменників першої відміни. Рід іменників. Словникова форма іменників 1 відміни. Відмінкові значення. Відмінювання в однині та множині. Вживання іменників 1 відміни з прийменниками in, cum, ex. Провідміняти письмово в однині та множині іменники за власним вибором. Читати та перекладати речення: вправи 3, 4, стор. 40, підр. Сторчової Т.В.	2	
4.	Тема 4. Дієслово в системі мови. Граматичні категорії дієслова та їх назви латинською мовою. Особа, дієвідміна, стан, час, спосіб, число. Основа теперішнього часу. Неозначена форма дієслова. Поділ дієслів на дієвідміни. Запис дієслів у словнику. Виписати зі словника дієслова до всіх дієвідмін, визначити основу та виділити кінцеву літеру основи. Утворення наказового способу. Визначити дієвідміну дієслів: вправа 2 а, стор. 55, підр. Сторчової Т.В. Утворити форми наказового способу: вправа 2 с, стор. 55, підр. Сторчової Т.В.	2	2
5.	Тема 5. Теперішній час дійсного способу активного стану. Особові закінчення дієслів теперішнього часу дійсного способу активного стану. Відмінювання дієслів у теперішньому часі. Сполучні голосні. Особливості відмінювання дієслова sum, esse. Утворити вказані форми особи та числа дієслів: вправа 4b, стор. 56, підр. Сторчової Т.В. Перекласти утворені форми дієслів. Знайти помилки у реченнях: вправа 8, стор. 56, підр. Сторчової Т.В.	2	

6.	<p>Тема 6. Іменники другої відміни. Прикметники першої групи. Характеристика іменників II відміни. Основна ознака іменників II відміни та їх рід. Відмінювання іменників другої відміни. Вживання II відміни з прийменниками (in, cum). Особливості відмінювання іменників середнього роду. Читати, перекладати текст “Lucilius et Sygus” на стор. 42, підр. Сторчової Т.В.</p> <p>Грамматичні категорії прикметника. Прикметники I та II відмін. Словникова форма. Відмінювання прикметників першої групи. Провідміняти словосполучення в однині та множині. Виконати вправи 2 на стор. 70, підр. Сторчової Т.В.</p>	2	
	Періодичний контроль за змістовим модулем 1.	2	1
	<p align="center">Змістовий модуль 2. Граматика та морфологія латинської мови.</p> <p align="center">Система інфекта. Система перфекта.</p>		
7.	<p>Тема 7. Пасивний стан латинських дієслів.</p> <p>Утворення теперішнього часу пасивного стану. Неозначена форма дієслова теперішнього часу пасивного стану. Вживання відмінків при дієсловах у пасивному стані. Способи перекладу дієслівних форм українською мовою. Визначити особу, число та стан дієслів: вправа 2d, стор. 55, підр. Сторчової Т.В. Перекласти речення, трансформувати активну конструкцію у пасивну та навпаки. вправа 9, стор. 57, підр. Сторчової Т.В.</p>	2	
8.	<p>Тема 8. Минулий та майбутній часи недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів.</p> <p>Утворення форм минулого часів за допомогою суфіксів. Відмінювання дієслова sum, esse в минулому та майбутньому часах. Утворити форми дієслів відповідно до вказаної особи та числа: вправа 5b, стор. 83, підр. Сторчової Т.В. Провідміняти письмово дієслова у минулому та майбутньому часах, виділити суфікси і закінчення, зробити переклад утворених форм: вправа 1, стор. 82, підр. Сторчової Т.В. Переклад та аналіз тексту “In schola nostra”, стор. 85, підр. Сторчової Т.В.</p>	2	
9.	<p>Тема 9. Іменники III відміни.</p> <p>Основна ознака іменників III відміни. Запис іменників III відміни у словнику. Класифікація іменників III відміни. Рівноскладові та нерівноскладові іменники. Характерні закінчення іменників чоловічого, жіночого, середнього</p>	2	

	<p>роду. Утворити форму родового відмінка іменників та визначити їх групу та основу, провідміняти іменники в однині та множині: вправа 1, стор. 99, підр. Сторчової Т.В. Читати, перекладати текст “De Ulixe, viro audaci et prudenti”, стор. 113, підр. Сторчової Т.В. Визначити форми іменників.</p>		
10.	<p>Тема 10. Прикметники другої групи. Класифікація прикметників III відміни. Запис прикметників у словнику та визначення основи. Відмінювання прикметників III відміни. Узгодити прикметники III відміни з іменниками: вправа 3, стор. 112, підр. Сторчової Т.В. Виписати прислів'я з прикметниками, визначити їх відміну, відмінок та число. Іменники четвертої та п'ятої відмін. Особливості відмінювання іменників IV та V відмін. Фразеологізми зі словом <i>res</i>. Провідміняти в однині та множині словосполучення: вправа 2, стор. 131, підр. Сторчової Т.В. Читати, перекладати текст А стор. 132, підр. Сторчової Т.В.</p>	2	
11.	<p>Тема 11. Чотири основні форми та три основи дієслова. Основні форми латинського дієслова. Запис дієслів у словнику в чотирьох формах. Супін (<i>supinum</i>) - віддієслівний іменник. Визначення трьох основ дієслова. Класифікація часів. Часи система інфекта: теперішній час, минулий та майбутній часи недоконаного виду. Часи системи перфекта: минулий час доконаного виду; давноминулий час; майбутній час доконаного виду. Виписати зі словника дієслова у чотирьох основних формах, виділити закінчення та основи, визначити дієвідміну.</p>	2	
12.	<p>Тема 12. Часи системи перфекта. Основні способи утворення основ перфекта. Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу активного стану. Відмінювання дієслів у давноминулому часі дійсного способу активного стану. Утворення майбутнього часу доконаного виду дійсного способу активного стану. Ознайомлення з основними видами перфекта. Читання та перекладати діалог на стор. 148, підр. Сторчової Т.В.</p>	2	2
13.	<p>Тема 13. Пасивний стан часів системи перфекта. Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Утворення, вживання та переклад дієприкметника українською мовою. Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу пасивного стану. Давноминулий час дійсного</p>	2	

	<p>способу пасивного стану. Утворення майбутнього часу доконаного виду дійсного способу пасивного стану. Способи перекладу дієслів у пасивному стану часів системи перфекта.</p> <p>Провідміняти дієслова в пасивному стані, перекласти утворені форми.</p> <p>Переклад та граматичний аналіз тексту “De Troja capta”, стор. 215, підр. Сторчової Т.В.</p>		
	Періодичний контроль за змістовим модулем 2.	2	1
	Разом	30	8

8. Самостійна робота

№	Назва теми/ види завдань	Кількість годин	
		очна	заочна
	Змістовий модуль 1. Фонетика. Частини мови: іменник, прикметник, дієслово.		
1.	<p>Тема 1. Предмет, завдання і значення курсу. Короткий виклад історії латинської мови. Підготувати повідомлення про місце латинської мови в сучасному світі, її використання в сферах життя, вплив на рідну мову, етапи розвитку латини . Виписати відомі цитати, висловлювання, прислів'я латинською мовою.</p> <p>Поділ слова на склади. Читання фонетичних вправ. Поставити наголос у словах, пояснити правила вимови та наголосу: вправи 4, 5 на стор. 29, підр. Сторчової Т.В.</p>	6	8
2.	<p>Тема 2. Виписати зі словника іменники, окремо записати основу та вказати відміну. Знайти похідні слова в українській та іноземних мовах, що утворилися від латинських іменників. Особливості запису деяких іменників у словнику.</p> <p>Виконати тренувальні вправу на визначення відміни та основи іменників: впр. 2 стор. 39, підр. Сторчової Т.В.</p>	4	6

3.	<p>Тема 3. Неузгоджене означення та способи його передавання українською мовою. Виписати зі словника слова, що походять в українській мові від латинських іменників I відміни.</p> <p>Читати, перекладати, зробити граматичний аналіз тексту “De Italia” на стор. 41, підр. Сторчової Т.В.</p>	4	6
4.	<p>Тема 4. Вивчити напам'ять назви граматичних категорій дієслова. Виписати зі словника дієслова 1-4 дієвідмін, визначити їх основу. Утворити форми наказового способу однини та множини, заперечну форму. Перекласти утворені форми українською мовою.</p> <p>Виписати дієслова, які становлять винятки з правил, та утворити до них всі форми наказового способу.</p> <p>Перекласти назви граматичних категорій, впр. 1, стор. 54, підр. Сторчової Т.В. Виконати вправи 6, 8 на стор. 56, підр. Сторчової Т.В.</p>	4	6
5.	<p>Тема 5. Виписати зі словника дієслова до кожної дієвідміни, провідмінити їх та перекласти утворені форми. Читати, перекладати, аналізувати текст “Кефей, Кассіопея та їхня донька Андромеда” на стор. 168, підр. Сторчової Т.В. Виписати всі слова з тексту у словникових формах.</p> <p>Особові займенники. Відмінювання займенників. Зробити переклад речень, впр. 3, стор. 70, підр. Сторчової Т.В.</p>	4	6
6.	<p>Тема 6. Знайти у словнику іменники II відміни, виписати їх у початкових формах, виділити основу та провідмінити в однині та множині.</p> <p>Читати, перекладати, аналізувати текст “De discipulis Romanis” на стор. 71, підр. Сторчової Т.В. Виписати всі слова з тексту у словникових формах.</p> <p>Зробити добірку 20 прислів'їв, до складу яких входять іменники I-II відмін. Вивчити їх напам'ять.</p>	4	6
<p>Змістовий модуль 2. Граматика та морфологія латинської мови. Система інфекта. Система перфекта.</p>			
7.	<p>Тема 7. Провідмінити дієслова кожної дієвідміни в теперішньому часі пасивного стану, перекласти утворені форми.</p> <p>Читати, перекладати, аналізувати форми слів та пояснити вживання відмінків при дієсловах у пасивному стані: текст “De Cassandrae verbis veris” на стор. 86, , підр. Сторчової Т.В.</p>	4	6

8.	<p>Тема 8. Провідміняти дієслова в минулому та майбутньому часах недоконаного виду дійсного способу пасивного стану, перекласти утворені форми.</p> <p>Читати, перекладати, зробити граматичний аналіз тексту “De Romanis” на стор. 101, підр. Сторчової Т.В.</p> <p>Зробити добірку 20 латинських прислів'їв, до складу яких входять дієслова. Вивчити їх напам'ять.</p>	4	6
9.	<p>Тема 9. Виписати зі словника іменники III відміни, визначити їх основу та тип: приголосний, голосний, мішаний. Пояснити правила визначення типу іменників.</p> <p>Читати, перекладати, аналізувати текст “De Romanis” на стор. 101, підр. Сторчової Т.В. Виписати слова зі словника у початкових формах. Вивчити напам'ять 15 латинських прислів'їв з іменниками III відміни.</p>	6	6
10.	<p>Тема 10. Утворити словосполучення іменників з прикметниками III відміни, перекласти рідною мовою, провідміняти в однині та множині.</p> <p>Читати, перекладати та аналізувати текст “De Rheno” на стор. 112, підр. Сторчової Т.В.</p> <p>Вивчити напам'ять 15 латинських прислів'їв, до складу яких входять прикметники I - III відмін.</p> <p>Тренувальні вправи на відмінювання іменників IV-V відмін та словосполучень іменників з прикметниками.</p> <p>Читати, перекладати, аналізувати текст “Augustus”, стор. 132, підр. Сторчової Т.В.</p>	6	8
11.	<p>Тема 11. Зі словника записати початкові форми дієслів та пояснити утворення перфектної основи.</p> <p>Вивчити напам'ять дієслова у чотирьох основних формах, що характеризують основні види перфекта.</p>	6	6
12.	<p>Тема 12. Виписати зі словника дієслова у чотирьох основних формах, визначити основу перфекта та провідміняти дієслова у минулому, давноминулому та майбутньому часах доконаного виду активного стану. Виділити суфікси та закінчення. Перекласти утворені форми.</p> <p>Читати, перекладати, зробити аналіз тексту «De Prometheo», стор. 148, підр. Сторчової Т.В. Виписати зі словника слова в початкових формах та їх переклад.</p>	4	6

13.	<p>Тема 13. Тренувальні вправи на відмінювання дієслів в минулому, давноминулому та майбутньому часах доконаного виду пасивного стану.</p> <p>Читати, перекладати, аналізувати текст «De causa belli troiani» стор. 229, підр. Сторчової Т.В. Виписати дієслова у чотирьох основних формах, утворити дієприкметники.</p>	4	6
	Разом	60	82